

NOTAT

Dato: 23. januar 2007
Kontor: Indfødsretskontoret
J.nr.: 2006/303-31
Sagsbeh.: CVE

Udredning om rækkevidden af De Forenede Nationers Konvention af 30. august 1961 om begrænsning af statsløshed

1. Indledning

Den 8. december 2005 indgik regeringspartierne Venstre og Det Konservative Folkeparti med Dansk Folkeparti en aftale om indfødsret. Ved aftalen fastlægges de generelle retningslinjer for integrationsministerens udarbejdelse af lovforslag om indfødsrets meddelelse (naturalisation). Det blev som led i aftalen besluttet, at der skulle iværksættes en udredning af rækkevidden af De Forenede Nationers Konvention af 30. august 1961 om begrænsning af statsløshed samt af mulighederne for at justere praksis med henblik på at begrænse dobbelt statsborgerskab.

Nærværende notat har til formål at opfylde aftalen for så vidt angår beslutningen om en udredning af rækkevidden af De Forenede Nationers Konvention af 30. august 1961 om begrænsning af statsløshed

I det følgende gennemgås derfor gældende dansk lovgivning på området, internationale forpligtelser, udenlandsk lovgivning samt dansk praksis på området. Endelig foretages en sammenfatning af de gennemgåede emner.

2. Det retlige grundlag

2.1. Dansk ret

Efter grundlovens § 44 kan ingen udlænding få indfødsret uden ved lov. Kompetencen til at beslutte, hvem der kan opnå dansk indfødsret, er dermed tillagt Folketinget.

Dansk indfødsret kan erhverves i medfør af lov om indfødsret, jf. lovbekendtgørelse nr. 422 af 7. juni 2004 om dansk indfødsret (i det følgende benævnt indfødsretsloven).

Personer, der ikke kan opnå dansk indfødsret i henhold til indfødsretsloven, kan opnå indfødsret ved lov (naturalisation), såfremt de opfylder de retningslinjer, som et flertal i Folketinget har besluttet skal gælde for optagelse på lovforslag om indfødsrets meddelelse. De gældende retningslinjer er fastlagt i aftale af 8. december 2005, jf. cirkulæreskrivelse nr. 9 af 12. januar 2006 (i det følgende benævnt indfødsrets aftalen).

2.1.1. Lov nr. 422 af 7. juni 2004 om dansk indfødsret (indfødsretsloven)

Indfødsretsloven indeholder regler om erhvervelse, generhvervelse, fortabelse og frakendelse af samt løsning fra dansk indfødsret. I det følgende beskrives lovens regler om erhvervelse af indfødsret kort, ligesom lovens regler om fortabelse og frakendelse af indfødsret gennemgås særligt i forhold til statsløshedsspørgsmålet.

Indfødsretslovens bestemmelser om erhvervelse og generhvervelse af dansk indfødsret ved erklæring berøres ikke nærmere i denne redegørelse.

2.1.1.1. Erhvervelse af dansk indfødsret

Erhvervelse af dansk indfødsret kan efter indfødsretsloven ske i følgende tilfælde:

- ved fødsel, såfremt barnets fader eller moder er dansk, jf. indfødsretslovens § 1, stk. 1. Er barnets forældre ikke gift, erhverver barnet kun dansk indfødsret, hvis det er født her i riget, jf. indfødsretslovens § 1, stk. 2,
- ved forældrenes indgåelse af ægteskab, såfremt et barn har en dansk fader og en udenlandsk moder, og barnet ikke har erhvervet dansk indfødsret ved fødslen, jf. indfødsretslovens § 2. Det er en betingelse, at barnet på tidspunktet for forældrenes indgåelse af ægteskab er under 18 år og ugift,
- ved adoption, såfremt barnet er under 12 år og bliver adopteret ved dansk adoptionsbevilling eller ved en udenlandsk afgørelse, der anerkendes i medfør af adoptionslovens § 28, stk. 2. Det er en betingelse, at barnet adopteres af et ægtepar, hvor mindst én af ægtefællerne er dansk statsborger, eller af en ugift dansk statsborger,
- ved erklæring efter reglerne i indfødsretslovens §§ 3-5, samt
- ved naturalisation i henhold til grundloven.

2.1.1.2. Fortabelse af dansk indfødsret

Indfødsretsloven indeholder i § 7 og § 8 bestemmelser om automatisk fortabelse af dansk indfødsret.

Efter lovens § 7 fortabes dansk indfødsret af den, der erhverver et fremmed statsborgerskab efter ansøgning eller udtrykkeligt samtykke eller erhverver fremmed statsborgerskab ved at indtræde i offentlig tjeneste i et andet land. Som udgangspunkt fortaber den pågældendes børn samtidig deres danske indfødsret, jf. indfødsretslovens § 7, stk. 1 nr. 3.

I indfødsretslovens § 8 findes en bestemmelse om fortabelse af dansk indfødsret som følge af manglende tilknytning til Danmark. Efter bestemmelsen mister den, der er født i udlandet og aldrig har boet her i riget og ej heller har opholdt sig her under forhold, der tyder på samhørighed med Danmark, sin danske indfødsret ved det fyldte 22. år, medmindre den pågældende derved bliver statsløs.

Indfødsretten fortabes således ikke, hvis den pågældende på et tidspunkt har haft bopæl i Danmark.

Bopæl i et andet nordisk land i mindst 7 år sidestilles med bopæl i Danmark, og således kan bopæl i et andet nordisk land i sig selv medføre, at dansk indfødsret ikke fortabes.

Selvom en person aldrig har haft bopæl her i landet, fortabes dansk indfødsret efter praksis ikke, hvis den pågældende inden sit 22. år har opholdt sig samlet mere end et år i Danmark. I disse tilfælde anses opholdstiden i sig selv at indebære, at den pågældende har samhørighed med Danmark. Også kortere ophold kan indebære, at dansk indfødsret ikke fortabes, hvis opholdet er udtryk for særlig samhørighed med Danmark. Der kan være tale om aftjening af værnepligt, højskoleophold, uddannelsesophold eller tilbagevendende ferieperioder af nogen varighed.

Under omstændigheder, hvor dansk indfødsret efter bestemmelsen normalt ville fortabes, kan Integrationsministeriet efter ansøgning indgivet inden det 22. år tillade, at indfødsretten alligevel bevares. Bedømmelsen af, om indfødsretten alligevel kan bevares, afgøres konkret fra sag til sag. Der lægges ved bedømmelsen navnlig vægt på den pågældendes dansk-kundskaber, omfanget af ferieophold o.lign. i Danmark og kontakten til Danmark i øvrigt, f.eks. gennem brevveksling med danske slægtinge eller kontakt til danske kredse i udlandet.

Fortabelse af dansk indfødsret i medfør af § 8 omfatter også den pågældendes børn, medmindre de derved bliver statsløse.

2.1.1.3. Frakendelse af dansk indfødsret

Indfødsretsloven indeholder i §§ 8 A og 8 B bestemmelser om frakendelse af dansk indfødsret.

Frakendelse af indfødsret kan alene ske ved dom, og en frakendelse har virkning fra dommens afsigelse, såfremt der er tale om en endelig dom. Frakendelse medfører således ikke, at den pågældendes rettigheder og forpligtelser skal revurderes for så vidt angår perioden fra erhvervelsen og tidspunktet for frakendelsen. Dette gælder, selvom indfødsretten helt eller delvist har været afgørende for den pågældendes retsstilling på visse punkter.

Omvendt kan en person efter frakendelse af dansk indfødsret ikke støtte ret på, at vedkommende tidligere har haft dansk indfødsret. Personer, som er frakendt dansk indfødsret i medfør af indfødsretslovens §§ 8 A-B, vil således ikke kunne påberåbe sig lovbestemmelser, som giver særlige rettigheder m.v. til tidligere danske statsborgere, jf. indfødsretslovens § 8 C.

Virkningen af frakendelse af dansk indfødsret er, at den pågældende ikke længere har noget opholdsgrundlag i Danmark. De omstændigheder, der danner grundlag for frakendelse af dansk indfødsret, vil desuden normalt indebære, at der samtidig er grundlag for, at domstolen kan træffe afgørelse om udvisning af den pågældende af Danmark.

Frakendelse af dansk indfødsret har alene virkning for den person, der har udvist det forhold, der danner grundlag for frakendelsen. Frakendelse har således ikke virkning for den pågældendes mindreårige børn, som måtte have erhvervet dansk indfødsret samtidig med den pågældende.

2.1.1.3.1. Indfødsretslovens § 8 A – frakendelse på grund af svig

Indfødsretsloven indeholder i § 8 A en bestemmelse om frakendelse af dansk indfødsret opnået ved svig.

Efter bestemmelsen kan den, der i forbindelse med sin erhvervelse af dansk indfødsret har udvist svigagtigt forhold, herunder ved forsættligt at afgive urigtige eller vildledende oplysninger eller fortie relevante oplysninger, ved dom frakendes indfødsretten, hvis det udviste forhold har været bestemmende for erhvervelsen.

Det er udgangspunktet, at der skal ske frakendelse, når betingelserne herfor er opfyldt. Bestemmelsen i § 8 A giver imidlertid mulighed for, at domstolene kan vurdere alle omstændigheder i den enkelte sag og i den forbindelse foretage en proportionalitetsvurdering, som kan medføre et andet resultat. I denne vurdering bør navnlig indgå forholdets grovhed sammenholdt med den betydning, en frakendelse af indfødsretten vil medføre for den enkelte.

Bestemmelsen kan anvendes både over for personer med dobbelt statsborgerskab og over for personer, der kun har dansk indfødsret. Frakendelse af dansk indfødsret vil imidlertid være mere indgribende over for den pågældende, hvis han eller hun derved bliver statsløs. Det kan således også indgå i rettens vurdering, om den pågældende person vil blive statsløs ved at miste sin danske indfødsret.

Bestemmelsen kan alene anvendes, hvis det forhold, som skal danne grundlag for frakendelsen, har været til stede på tidspunktet for erhvervelsen af dansk indfødsret. Bestemmelsen giver således ikke mulighed for at fratage dansk indfødsret på grund af forhold opstået efter erhvervelsen af dansk indfødsret. Dette gælder, uanset om der måtte være tale om meget alvorlige forhold, og uanset om den pågældende efter erhvervelsen af dansk indfødsret har haft ringe eller ingen tilknytning til Danmark.

2.1.1.3.2. Indfødsretslovens § 8 B – frakendelse på grund af alvorlige samfundsfarlige forbrydelser

Indfødsretslovens indeholder i § 8 B en bestemmelse, der giver mulighed for frakendelse af dansk indfødsret, når en person er dømt for overtrædelse af en eller flere bestemmelser i straffelovens kapitel 12 (om forbrydelser mod statens selvstændighed og sikkerhed) eller kapitel 13 (forbrydelser mod statsforfatningen og de øverste statsmyndigheder m.v.).

Bestemmelsen skal ses som et udtryk for en politisk opfattelse af, at personer, der er dømt for handlinger kriminaliseret i ovennævnte kapitler i straffeloven, må anses for at have udvist illoyal adfærd over for Danmark og vitale danske interesser. Bestemmelsen kan således også finde anvendelse på forhold, der på et senere tidspunkt kriminaliseres efter straffelovens kapitel 12 eller 13.

Bestemmelsen er fakultativ, jf. formuleringen 'kan frakendes', og det er således forudsat, at domstolene ved vurderingen af, om en person skal frakendes dansk indfødsret, foretager en proportionalitetsafvejning af på den ene side af forholdets grovhed og på den anden side en eventuel frakendelses betydning for den pågældende.

Ved denne proportionalitetsafvejning kan der lægges vægt på personens tilknytning her til landet og til udlandet og på varigheden og karakteren af en persons ophold i Danmark og i udlandet. Den tid, en person har tilbragt i Danmark og i udlandet, kan således i sig selv have betydning for den pågældendes tilknytning. Dette må imidlertid sammenholdes med karakteren af opholdene. Det bør dermed tillægges særlig vægt, hvor den pågældende har fået sin opvækst, ligesom ophold i udlandet kan tillægges mindre vægt, hvis udlandsopholdet skyldes arbejde for danske interesser, eller hvis den pågældende person under sit ophold i udlandet har bevaret en tæt tilknytning til Danmark, f.eks. gennem tilbagevendende feriebesøg, deltagelse i danske foreninger i udlandet m.v.

Der kan endvidere blandt andet lægges vægt på en persons aktuelle familiemæssige forhold her i landet og i udlandet samt den pågældendes rødder, herunder om familien har en langvarig tilknytning til Danmark.

Også sprogkravet kan have betydning, herunder navnlig i hvilket omfang den pågældende behersker dansk og sproget i det eller de lande, den pågældende tillige er statsborger i.

Endvidere bør udlændingelovens regler om inddragelse af opholdstilladelse og udvisning i et vist omfang indgå i proportionalitetsafvejningen.

Er forholdet mindre groft (under 2 års fængsel) bør der kun ske frakendelse, hvis denne sanktion må anses for at være af mindre indgribende betydning for den pågældende, for eksempel ved ringe tilknytning til Danmark. Ved mere alvorlige forhold (over 2 år), bør den pågældende som udgangspunkt frakendes sin danske indfødsret.

Bestemmelsen i indfødsretslovens § 8 B kan alene anvendes, såfremt den person, der frakendes sin danske indfødsret, ikke bliver statsløs derved. Bestemmelsen er således begrænset til at vedrøre personer, der har dobbelt statsborgerskab.

Det er et grundlæggende princip i dansk lovgivning på statsborgerretsområdet, at dobbelt statsborgerskab skal begrænses så vidt muligt. Trods dette accepterer Danmark i flere sammenhænge, at personer med dansk indfødsret samtidig er i besiddelse af statsborgerskab i flere lande. Årsagen hertil er dels muligheden for, at en person automatisk opnår statsborgerskab i flere lande i henhold til de pågældende landes nationale lovgivning og dels, at en person opnår dansk indfødsret uden at blive løst fra sit hidtidige statsborgerskab.

Dette kan indebære, at forhold, som den pågældende person ikke selv har indflydelse på, kan være afgørende for muligheden for at fratage den pågældende dansk indfødsret efter indfødsretslovens § 8 B. Baggrunden herfor skal imidlertid findes i Danmarks internationale forpligtelser på statsborgerretsområdet, jf. nærmere nedenfor.

2.1.2. Cirkulæreskrivelse nr. 9 af 12. januar 2006 om nye retningslinjer for naturalisation (indfødsretsaf-talen)

Indfødsretsaf-talen fastlægger de retningslinjer, som et flertal i Folketinget har besluttet skal gælde for optagelse på lovforslag om indfødsrets meddelelse.

Indfødsretsaf-talens § 7 indeholder et lempet opholdskrav for personer, der er statsløse. De kan optages på et lovforslag om indfødsrets meddelelse efter 8 års uafbrudt ophold i Danmark. Dette er en lempelse i forhold til aftalens almindelige krav om 9 års uafbrudt ophold.

Efter aftalens § 17 kan børn, der er født statsløse i Danmark, optages på et lovforslag om indfødsrets meddelelse. Der stilles ikke krav om en bestemt opholdsperiode for denne person-gruppe.

Uanset de oven for nævnte lempede opholdskrav skal statsløse personer opfylde de samme betingelser som andre personer, der søger dansk indfødsret ved naturalisation.

2.2. International ret

Statsborgerretsområdet i Danmark reguleres tillige af internationale konventioner på området. I det følgende gennemgås reglerne i De Forenede Nationers Konvention af 30. august 1961 om begrænsning af statsløshed samt øvrige konventioner, der vedrører begrænsning af statsløshed.

2.2.1. De Forenede Nationers Konvention af 30. august 1961 om begrænsning af statsløshed

De Forenede Nationers Konvention af 30. august 1961 om begrænsning af statsløshed (i det følgende benævnt 1961-konventionen) blev ratificeret af Danmark den 11. juli 1977.

Konventionen er desuden ratificeret af Albanien, Armenien, Australien, Aserbajdsjan, Bolivia, Bosnien-Hercegovina, Canada, Chad, Costa Rica, Den Dominikanske Republik, Frankrig, Guatemala, Holland, Irland, Israel, Lesotho, Letland, Liberia, Libyen, Niger, Norge, Rumæni- en, Senegal, Slovakiet, Storbritannien, Sverige, Swaziland, Tjekkiet, Tunesien, Tyskland, Uruguay og Østrig.

Konventionen fastlægger de kontraherende staters forpligtelser i forhold til erhvervelse, for- tabelse og frakendelse af statsborgerret for personer, der ellers ville blive statsløse, og som har en tilknytning til en af de kontraherende stater. Konventionens bestemmelser berører ik- ke videregående bestemmelser, der tager sigte på begrænsning af statsløshed, og som måt- te være i kraft eller træde i kraft i en kontraherende stats lovgivning eller i nogen anden kon- vention, traktat eller overenskomst mellem to eller flere kontraherende stater, jf. konventio- nens artikel 13.

2.2.1.1. Erhvervelse af statsborgerret

Konventionens bestemmelser om erhvervelse af statsborgerret omhandler tildeling af stats- borgerret til børn for at undgå fremtidige tilfælde af statsløshed.

Efter konventionens artikel 1, stk. 1, er en kontraherende stat forpligtet til at give statsborger- ret til personer, der er født på dens territorium, og som ellers ville blive statsløse. Statsbor- gerretten skal gives enten ved fødslen i henhold til lov eller senere efter ansøgning. En så- dan efterfølgende ansøgning kan kun afslås af en kontraherende stat, hvis en eller flere af de i konventionens artikel 1, stk. 2, nævnte betingelser ikke er opfyldt. De betingelser, der er tale om, er

- at ansøgning indgives inden for et af den kontraherende stat fastsat tidsrum, begynden- de senest med 18-års alderen og ophørende tidligst med 21-års alderen, dog at der til- stås den pågældende mindst eet år, i løbet af hvilket han i henhold til lovgivningen kan indgive ansøgning på egne vegne uden at skulle indhente samtykke hertil,
- at den pågældende har haft fast bopæl på den kontraherende stats territorium i en af denne stat fastsat periode, der dog højst må være på fem år umiddelbart forud for an- søgningens indgivelse, eller på ti år i alt,
- at den pågældende ikke er fundet skyldig i nogen forbrydelse mod statens sikkerhed el- ler er blevet idømt fængselsstraf på fem år eller derover for en strafbar handling, og
- at den pågældende altid har været statsløs.

Konventionens bestemmelser om tildeling af statsborgerskab til personer, der er født på en kontraherende stats territorium, og som ellers ville blive statsløse, er i dansk ret opfyldt ved indfødsretsaftalens § 17, jf. aftalens bilag 1, pkt. 2.

2.2.1.2 Fortabelse af statsborgerret

Konventionens bestemmelser om fortabelse af statsborgerret indeholder den hovedregel, at ingen person kan fortabe sin statsborgerret, hvis dette vil gøre vedkommende statsløs, jf. ar-

tikel 7, stk. 6. Dette gælder tillige i tilfælde, hvor fortabelse af personens statsborgerret ikke er udtrykkelig udelukket i medfør af konventionens øvrige bestemmelser.

En person, der er statsborger i en kontraherende stat, kan dog fortabe sin statsborgerret i følgende tilfælde:

- personen, der har opnået sit statsborgerskab ved naturalisation, har haft bopæl i udlandet i en i den kontraherende stats lovgivning fastsat periode, der dog skal være mindst syv på hinanden følgende år, såfremt han ikke over for vedkommende myndighed erklærer, at han ønsker at bevare sin statsborgerret, jf. artikel 7, stk. 4, eller
- personen er født uden for den kontraherende stats territorium og har ikke inden for et år efter opnåelse af myndighedsalderen haft fast bopæl i den kontraherende stat eller ladet sig registrere hos vedkommende myndighed, jf. artikel 7, stk. 5.

Konventionens artikel 7, stk. 5, er i dansk ret gennemført ved indfødsretslovens § 8, der dog fastsætter tidspunktet for fortabelse til det fyldte 22. år, jf. nærmere ovenfor.

2.2.1.3. Frakendelse af statsborgerret

Konventionens bestemmelser om frakendelse af statsborgerret indeholder den hovedregel, at ingen person kan frakendes sin statsborgerret, hvis dette vil gøre vedkommende statsløs, jf. artikel 8, stk. 1.

Uanset bestemmelsen i artikel 8, stk. 1, kan en person frakendes statsborgerret i en kontraherende stat i tilfælde, hvor konventionens artikel 7, stk. 4 og 5 tillader frakendelse af statsborgerret, eller hvor personens statsborgerret er opnået ved urigtige anbringender eller svig, jf. artikel 8, stk. 2.

Endvidere kan de kontraherende stater ved erklæring afgivet på konventionens undertegnelser-, ratifikations- eller tiltrædelsesdato bibeholde lovgivning om at frakende en person statsborgerretten og dermed gøre personen statsløs i tilfælde af,

- at personen i strid med sin loyalitetspligt over for den kontraherende stat og på trods af den kontraherende stats udtrykkelige forbud har ydet eller har fortsat med at yde en anden stat tjenester eller har modtaget eller har fortsat med at modtage vederlag fra en anden stat, eller har udvist en for statens livsvigtige interesser særdeles skadelig adfærd, eller
- at personen har aflagt ed til eller afgivet formel erklæring om tilhørsforhold til en anden stat eller klart har vist sin beslutning om at unddrage sig sit tilhørsforhold til den kontraherende stat

På grund af udtrykket "bibeholde" kan denne undtagelse alene finde anvendelse for national lovgivning, der på tidspunktet for en kontraherende stats undertegnelse, ratifikation eller tiltrædelse af konventionen var gældende, og hvor den kontraherende stat da afgav erklæring

i medfør af konventionens artikel 7, stk. 6. Ny national lovgivning om frakendelse af statsborgerskab i en kontraherende stat må derfor ikke medføre, at nogen bliver statsløs.

Konventionens bestemmelser om frakendelse af statsborgerskab er i dansk ret gennemført ved indfødsretslovens §§ 8 A og B.

2.2.2. Øvrige internationale forpligtelser på området

2.2.2.1. De Forenede Nationers Konvention af 20. november 1989 om barnets rettigheder.

Danmark har ratificeret konventionen den 18. august 1991.

191 lande har tiltrådt konventionen, herunder samtlige medlemslande i EU.

Det følger af konventionens artikel 7, stk. 1, at ethvert barn fra fødslen har ret til at opnå et statsborgerskab, og at de kontraherende stater skal sikre, at denne ret sikres gennemført i national lovgivning, især hvis barnet ellers ville blive statsløst.

Konventionens artikel 7 er gennemført i dansk ret ved indfødsretslovens § 17.

2.2.2.2. Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK) er inkorporeret i dansk ret i 1992, jf. lovbekendtgørelse nr. 750 af 19. oktober 1998.

Konventionen er tiltrådt af 46 lande, herunder samtlige medlemslande i EU.

Retten til et statsborgerskab er ikke som sådan omfattet af konventionen, men Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol har i sagen Karassev og familie mod Finland (admissibilitetsafgørelse af 12. januar 1999) taget stilling til spørgsmålet om, hvorvidt EMRK artikel 8, hvorefter enhver har ret til respekt for sit privatliv og familieliv, sit hjem og sin korrespondance, indebærer en ret til at opnå statsborgerskab.

Sagen drejede sig blandt andet om, hvorvidt finske myndigheders afslag på at give en statsløs person født i Finland af forældre, der var statsborgere i det tidligere Sovjetunionen, finsk statsborgerskab, måtte anses for at udgøre en krænkelse af EMRK artikel 8. Domstolen bemærkede i afgørelsen, at "retten til at opnå en bestemt nationalitet ikke er sikret ved EMRK eller dens protokoller". I afgørelsen anføres dog videre, at "selv om en ret til statsborgerskab ikke som sådan er sikret ved EMRK eller dens protokoller, udelukker domstolen ikke, at et vilkårligt afslag på statsborgerskab under visse omstændigheder vil kunne rejse spørgsmål i forhold til artikel 8 i EMRK på grund af et sådant afslags indvirkning på den pågældendes privatliv."

I den konkrete sag var det imidlertid domstolens vurdering, at de finske myndigheders afgørelse om ikke at meddele den pågældende statsborgerskab ikke var vilkårlig på en sådan

måde, at det kunne rejse spørgsmål i forhold til artikel 8 i EMRK. Domstolen fandt endvidere ikke, at konsekvenserne af afslaget på at anerkende klager som finsk statsborger, hverken alene eller sammenholdt med selve afslaget, kunne anses for "tilstrækkeligt alvorlige" ("sufficiently serious") til at rejse spørgsmål i forhold til artikel 8 i konventionen. Domstolen afviste på denne baggrund denne del af klagen som åbenbart ubegrundet.

I de senere admissibilitetsafgørelser Slivenko m.fl. mod Letland (afgørelse af 23. januar 2002) og Ismet Kuduzovic mod Slovenien (afgørelse af 17. maj 2005), gentager domstolen, at EMRK og dens protokoller ikke sikrer en ret til statsborgerskab, selv om en vilkårlig nægtelse af statsborgerskab under visse omstændigheder vil kunne udgøre et indgreb i de rettigheder, der er sikret ved artikel 8 i EMRK.

2.2.2.3. Den europæiske konvention af 6. november 1997 om statsborgerret.

Den europæiske konvention af 6. november 1997 om statsborgerret blev ratificeret af Danmark den 24. juli 2002.

Konventionen er desuden ratificeret af Albanien, Armenien, Bulgarien, Holland, Island, Makedonien, Moldova, Portugal, Rumænien, Slovakiet, Sverige, Tjekkiet, Tyskland og Ungarn.

Konventionen samler, supplerer og udbygger de internationale konventioner om statsborgerret, der eksisterede på tidspunktet for konventionens tilblivelse, og har blandt andet til formål at fastsætte visse internationale principper og standarder på området.

Det følger af konventionens artikel 4, at enhver har ret til at besidde statsborgerskab, at statsløshed skal undgås, og at ingen vilkårligt skal kunne fratages sin nationalitet.

Princippet om, at statsborgerskab ikke må fratages på et vilkårligt grundlag, indebærer generelt, at en afgørelse om frakendelse skal være forudsigelig, proportional og foreskrevet ved lov.

Frakendelse af statsborgerret på grund af bl.a. religion, race, national eller etnisk oprindelse eller frakendelse af politiske årsager vil således kunne udgøre vilkårlig frakendelse i konventionens forstand.

Konventionen forholder sig også til fortabelse af statsborgerskab. Udgangspunktet er her, at de kontraherende staters lovgivning ikke må indeholde bestemmelser om automatisk fortabelse eller frakendelse af statsborgerretten ved den pågældende stats beslutning.

Efter konventionens artikel 7, stk. 1, må en kontraherende stat ikke fastsætte nationale regler om tab af statsborgerskab, undtagen i følgende tilfælde:

- a) hvis en person frivilligt erhverver fremmed statsborgerskab,
- b) hvis en person har opnået statsborgerskab i en kontraherende stat gennem bedragerisk handlemåde, urigtige oplysninger eller fortielse af relevante forhold fra den pågældendes side,
- c) hvis en person frivilligt går i fremmed militærtjeneste,
- d) hvis en person handler på en måde, som er til alvorlig skade for den kontraherende stats vitale interesser.
- e) hvis en person har bopæl uden for og mangler reel tilknytning til den kontraherende stat, i hvilken den pågældende er statsborger,
- f) hvis et mindreårigt barn ikke længere opfylder de betingelser i en kontraherende stats nationale lovgivning, som førte til barnets erhvervelse af statsborgerskab i den pågældende stat ex lege,
- g) hvis en person ved adoption opnår fremmed statsborgerskab.

Frakendelse af statsborgerskab som følge af handlinger til skade for en kontraherende stats vitale interesser, jf. ovenfor, kan ske, hvor en person har udvist forræderi og andre lignende handlinger, f.eks. arbejde for en udenlandsk efterretningstjeneste, mens almindelig kriminalitet ikke er omfattet, hvor alvorlig denne end måtte være.

Uanset undtagelserne i artikel 7 må de kontraherende stater efter konventionen ikke indføre national lovgivning, hvorefter statsborgerretten fortabes, hvis det medfører, at personen derved bliver statsløs. Kun hvor indfødsretten er opnået ved svig, jf. ovennævnte pkt. b), må de kontraherende stater indføre regler om fortabelse af indfødsretten, selvom personen derved bliver statsløs, jf. artikel 7, stk. 3.

Endvidere må frakendelse af indfødsretten ikke medføre, at den pågældendes børn derved mister indfødsretten, jf. artikel 7, stk. 2, bortset fra tilfælde, hvor frakendelse sker på grund af svig, jf. ovennævnte pkt. b).

Bestemmelsen er i dansk ret gennemført i indfødsretslovens §§ 7- 8 B, jf. nærmere ovenfor.

2.3. Andre landes lovgivning

2.3.1. Australien

Australien tiltrådte 1961-konventionen den 13. december 1973.

Australiens gældende nationale lovgivning på statsborgerretsområdet giver mulighed for frakendelse af statsborgerskab i tilfælde, hvor en person er blevet dømt for

- en alvorlig forbrydelse begået forud for erhvervelsen af statsborgerskab, med mindre frakendelse vil medføre, at personen bliver statsløs,
- i forbindelse med erhvervelsen af statsborgerskab at have udvist svig eller tilbageholdt oplysninger fra relevant myndighed, eller
- at have udvist svig i forbindelse med opnåelse af ophold i Australien.

Frakendelse forudsætter i alle tre tilfælde, at det vurderes, at det vil stride mod offentlig interesse, at personen forbliver statsborger.

En person, der har dobbelt statsborgerskab, og som udfører militærtjeneste for et land, der er i krig med Australien, ophører med at være australsk statsborger.

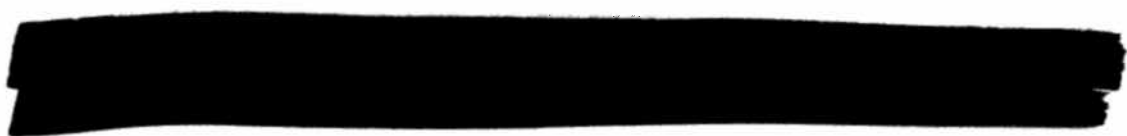
Kompetencen til at frakende statsborgerskab ligger hos ressortministeren. Afgørelser om frakendelse kan prøves ved et uafhængigt administrativt prøvelsestribunal, der ledes af en dommer.

Det australske parlament behandler for tiden et forslag til ændring af statsborgerretslovgivningen, hvorefter frakendelse af statsborgerskab tillige kan ske i tilfælde af udvist svig fra tredjemand samt i tilfælde, hvor en person har begået en alvorlig forbrydelse på et tidspunkt forud for erhvervelsen af statsborgerskabet. Frakendelse i sidstnævnte tilfælde forudsætter, at personen ikke derved bliver statsløs.

2.3.2. Belgien

Belgien har ikke tiltrådt 1961-konventionen.

Belgiens gældende nationale lovgivning på statsborgerretsområdet tillader ikke frakendelse af statsborgerskab.

2.3.3. Canada

Canada ratificerede 1961-konventionen den 17. juli 1978.

Canadas gældende nationale lovgivning på statsborgerretsområdet giver mulighed for frakendelse af statsborgerskab i tilfælde, hvor en person har opnået statsborgerskab på baggrund af svig, vildledning eller ved bevidst at have fortiet væsentlige forhold.

Statsborgerskab kan tillige frakendes i tilfælde, hvor en person har opnået permanent opholdstilladelse i Canada på baggrund af svig, vildledning eller ved bevidst at have fortiet væ-

sentlige forhold, og hvor opnåelsen af permanent opholdstilladelse efterfølgende har ført til, at personen har opnået statsborgerskab.

Det er i begge tilfælde en betingelse for frakendelse af statsborgerskab, at den udviste svig, m.v. har været bestemmende for opnåelse af opholdstilladelse/statsborgerskab.

Kompetencen til at frakende statsborgerskab ligger hos guvernøren. Afgørelser om frakendelse kan prøves ved en domstol.

Canadas nationale lovgivning på statsborgerretsområdet indeholder ingen direkte forbud om frakendelse af statsborgerskab i tilfælde, hvor den pågældende derved bliver statsløs, men på grund af Canadas ratificering af 1961-konventionen vil national lovgivning blive fortolket i overensstemmelse hermed.

2.3.4. Finland

Finland har ikke tiltrådt 1961-konventionen.

Finlands gældende nationale lovgivning på statsborgerretsområdet giver mulighed for frakendelse af statsborgerskab i tilfælde, hvor en naturaliseret person har afgivet urigtige eller vildledende oplysninger eller tilbageholdt relevante oplysninger i forbindelse med sin erhvervelse af finsk statsborgerskab, og hvor forholdet har været bestemmende for erhvervelsen af statsborgerskabet. Frakendelse af statsborgerskab kan ikke ske, hvis der er forløbet mere end fem år siden tildelingen af statsborgerskabet. Frakendelse af statsborgerskab kan endvidere ikke ske, hvis den pågældende vil blive statsløs herved.

Frakendelse af statsborgerskab sker i Finland ved administrativ beslutning. Der er adgang til domstolsprøvelse.

2.3.5. Frankrig

Frankrig underskrev 1961-konventionen den 31. maj 1962.

Efter fransk national lovgivning kan frakendelse af statsborgerskab ske i tilfælde, hvor en naturaliseret person:

- bliver dømt for en forbrydelse, der er til skade for fundamentale franske interesser eller bliver dømt for at have udført terrorisme,
- bliver dømt for at have forbrudt sig mod nærmere bestemte kapitler i den franske straffelov, omhandlende forbrydelser udført af embeds-/tjenestemænd mod regeringen,
- bliver dømt for unddragelse af værnepligt eller
- har udført handlinger til fordel for udenlandske interesser, hvor disse handlinger er uforenelige med den pågældendes franske statsborgerskab til skade for franske interesser.

Frakendelse af statsborgerskab kan kun ske, såfremt de handlinger, der ligger til grund for fratagelsen, er udført forud for den pågældendes erhvervelse af fransk statsborgerskab eller

inden for 10 år efter erhvervelsen. Frakendelse kan endvidere kun ske inden for 10 år efter handlingernes udførelse. Frakendelse kan ikke ske, hvis den pågældende bliver statsløs derved.

En afgørelse om frakendelse af statsborgerskab kan i Frankrig underkastes domstolsprøvelse.

2.3.6. Holland

Holland ratificerede 61-konventionen den 13. maj 1985.

Efter hollandsk national lovgivning på statsborgerretsområdet kan frakendelse af statsborgerskab ske, hvor statsborgerskabet er opnået ved svig, eller i tilfælde, hvor en person i forbindelse med opnåelse af hollandsk statsborgerskab er blevet pålagt at lade sig løse fra sit hidtidige statsborgerskab, men ikke lever op til denne forpligtelse. En afgørelse om frakendelse træffes i første instans af ressortministeren med mulighed for domstolsprøvelse.

2.3.7. Irland

Irland ratificerede 1961-konventionen den 18. januar 1973. I forbindelse hermed erklærede Irland, at man ønskede at bevare retten til frakendelse af statsborgerskab efter en bestemmelse i national lovgivning, hvorefter en naturaliseret person kan frakendes statsborgerskab, hvis den pågældende ved en åbenlys handling har overtrådt sin loyalitetspligt over for Irland.

Frakendelse af statsborgerskab fra en naturaliseret person kan i øvrigt efter gældende irsk national lovgivning ske

- når erhvervelse af statsborgerskab er sket ved svig, vildledning (både forsætlig og ufor-sætlig) eller ved fortielse af væsentlige oplysninger eller omstændigheder,
- når den pågældende gennem en åbenlys handling har forbrudt sig mod sin loyalitetsfor-pligtelse mod staten, eller
- når den pågældende tillige er statsborger i et land, der er i krig mod Irland.

Ved enhver afgørelse om frakendelse af statsborgerskab vil spørgsmålet om, hvorvidt den pågældende vil blive statsløs som følge af frakendelsen, indgå i vurderingen af sagen.

Kompetencen til frakendelse af statsborgerskab ligger i Irland hos ressortministeren. En afgørelse om frakendelse kan påklages til en klagekomité, hvis medlemmer udpeges af res-sortministeren. Formanden for klagekomitéen skal have domstolserfaring.

2.3.8. Island

Island har ikke tiltrådt 1961-konventionen.

Meddelelse af statsborgerskab sker i Island ved administrativ beslutning. En afgørelse om tildeling af statsborgerskab kan derfor i svigstilfælde genvurderes efter de generelle regler i islandsk national forvaltningslovgivning. Der er desuden adgang til domstolsprøvelse. Statsborgerskab kan ikke frakendes en person, hvis denne derved vil blive statsløs.

2.3.9. Norge

Norge ratificerede 1961-konventionen den 11. august 1971.

Efter gældende norsk lovgivning på statsborgerretsområdet kan den relevante forvaltningsmyndighed frakende en naturaliseret person statsborgerskabet, når afgørelsen om tildeling af statsborgerskabet er ugyldig, for eksempel hvis afgørelsen er bygget på urigtige eller ufuldstændige oplysninger, som er afgivet mod bedre vidende, eller hvis den pågældende har fortiet forhold af væsentlig betydning. Frakendelse kan desuden også ske, hvis en person, der har fået tildelt norsk statsborgerskab med en betingelse om efterfølgende løsning fra hidtidigt statsborgerskab, ikke lader sig løse inden for den frist, som er stillet i forbindelse med tildelingen af statsborgerskabet.

Uanset den i 1961-konventionen hjemlede mulighed for at frakende en person statsborgerskab i svigstilfælde, uanset at den pågældende derved bliver statsløs, er Norge generelt tilbageholdende med at frakende statsborgerskab i tilfælde, hvor den pågældende derved bliver statsløs.

2.3.10. Schweiz

Schweiz har ikke tiltrådt 1961-konventionen.

Schweiz' gældende nationale lovgivning på statsborgerretsområdet giver mulighed for frakendelse af statsborgerskab i tilfælde, hvor en persons adfærd anses for skadelig for schweiziske interesser. Frakendelse kan ikke ske, hvis personen derved vil blive statsløs.

Kompetencen til at frakende statsborgerskab ligger i Schweiz hos ressortministeren. En afgørelse om frakendelse kan undergives domstolsprøvelse.

2.3.11. Storbritannien

Storbritannien ratificerede 1961-konventionen den 29. marts 1966. I forbindelse hermed erklærede Storbritannien, at man ønskede at bevare retten til frakendelse af statsborgerskab efter en da eksisterende bestemmelse i Storbritanniens nationale lovgivning, hvorefter en naturaliseret person kunne frakendes sit statsborgerskab, såfremt denne i strid med sin loyalitetspligt over for Hendes Majestæt Dronningen af Storbritannien

- på trods af et udtrykkeligt forbud fra Hendes Majestæt Dronningen af Storbritannien havde ydet eller fortsat med at yde en anden stat tjenester eller havde modtaget eller fortsat med at modtage vederlag fra en anden stat, eller
- havde udvist særdeles skadelig adfærd over for Hendes Majestæt Dronningen af Storbritanniens interesser.

Storbritannien støtter ikke længere ret på erklæringen. Det fremgår således af gældende national lovgivning i Storbritannien på statsborgerretsområdet, at en person, uanset om denne er britisk født eller naturaliseret, som handler imod statens vitale interesser, alene kan frakendes sin statsborgerret, såfremt personen ikke derved bliver statsløs.

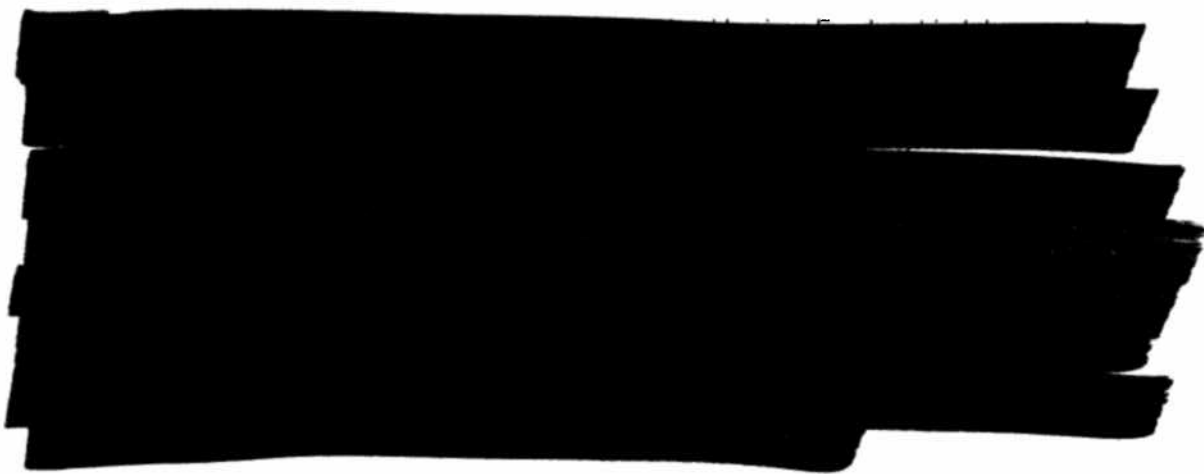
Det britiske parlament har vedtaget et forslag til ændring af statsborgerretslovgivningen, hvorefter frakendelse af statsborgerskab hvor en person handler imod 'statens vitale interesser', erstattes af formuleringen 'frakendelse kan ske, hvor dette vil bidrage til almenvellet'. Lovforslaget indebærer imidlertid ikke en ændring af den eksisterende betingelse om, at frakendelse alene kan ske, såfremt den pågældende person ikke bliver statsløs. Lovforslaget blev vedtaget den 30. marts 2006. Ikrafttræden vil ske efter ordre fra ressortministeren. Implementeringen af den fulde lovtekst forventes afsluttet i 2008.

Kompetencen til at frakende statsborgerskab ligger i Storbritannien hos ressortministeren. Afgørelser om frakendelse kan påklages til en særlig immigrationsdomstol.

2.3.12. Sverige

Sverige tiltrådte 1961-konventionen den 19. februar 1969.

Svensk national lovgivning tillader som udgangspunkt ikke frakendelse af statsborgerskab. Dette følger af den svenske grundlov.

2.3.13. Tyskland

Tyskland tiltrådte 1961-konventionen den 31. august 1977.

Tysk national lovgivning tillader som udgangspunkt ikke frakendelse af statsborgerskab.

Dog kan statsborgerskab frakendes i tilfælde af udvist svig, for eksempel ved at have givet falske informationer vedrørende identitet. Frakendelse kan i sådanne tilfælde ske, uanset at den pågældende derved bliver statsløs.

En afgørelse om frakendelse af statsborgerskab træffes administrativt og kan gøres til genstand for prøvelse.

2.3.14. USA

USA har ikke tiltrådt 1961-konventionen.

USA's gældende nationale lovgivning på statsborgerretsområdet giver mulighed for frakendelse af statsborgerskab i tilfælde, hvor en person i den hensigt at give afkald på sit statsborgerskab

- har opnået statsborgerskab i en anden stat,
- har svoret troskabsed til en anden stat,
- har gjort tjeneste i militæret eller som tjenestemand i en stat, der har udført fjendtlige handlinger mod USA,
- har udført tjeneste for en fremmed stat, i hvilken den pågældende tillige er statsborger,
- formelt har givet afkald på sit amerikanske statsborgerskab under ophold i udlandet,
- formelt har givet afkald på sit amerikanske statsborgerskab under ophold i USA under visse betingelser eller
- er blevet dømt for landsforræderi eller andre nærmere bestemte forbrydelser, der har haft til sigte at omstyrte den amerikanske regering.

I forbindelse med en persons ønske om at give afkald på amerikansk statsborgerskab vil den pågældende blive vejledt om, at dette kan betyde, at den pågældende bliver statsløs, og om de vanskeligheder, der kan opstå for personen derved. Det er imidlertid de amerikanske myndigheders holdning, at enhver amerikansk statsborger har en lovhjemlet ret til ved erklæring eller som følge af sine handlinger at give afkald på amerikansk statsborgerskab, uanset at dette kan medføre, at den pågældende bliver statsløs. Spørgsmålet om, hvorvidt en person har mistet sit amerikanske statsborgerskab eller ej, er underlagt domstolsprøvelse, såfremt den pågældende indbringer spørgsmålet herom for en domstol inden for fem år efter det tidspunkt, hvor den pågældende blev nægtet at udøve sine rettigheder som amerikansk statsborger.

3. Dansk praksis

De danske domstole har i to tilfælde frakendt en person den pågældendes danske indfødsret. Frakendelsen skete i medfør af indfødsretslovens § 8 A.

Den ene sag drejede sig om en naturaliseret dansk statsborger, der i forbindelse med opnåelsen af dansk indfødsret var blevet løst fra sit hidtidige statsborgerskab. Tre år efter opnåelsen af dansk indfødsret blev den pågældende dømt for at have afgivet falsk erklæring på tro og love i forbindelse med sin ansøgning om dansk indfødsret, idet den pågældende havde undladt at oplyse, at han tidligere var blevet idømt fængselsstraf samt udvisning af Danmark for bestandigt.

Landsretten fandt ikke, at det forhold, at den pågældende som følge af en frakendelse af dansk indfødsret ville blive statsløs, stod i misforhold til grovheden af den udviste svig i forbindelse med ansøgningen om dansk indfødsret og det forhold, som tidligere havde ført til fængselsstraf samt udvisning af den pågældende fra Danmark.

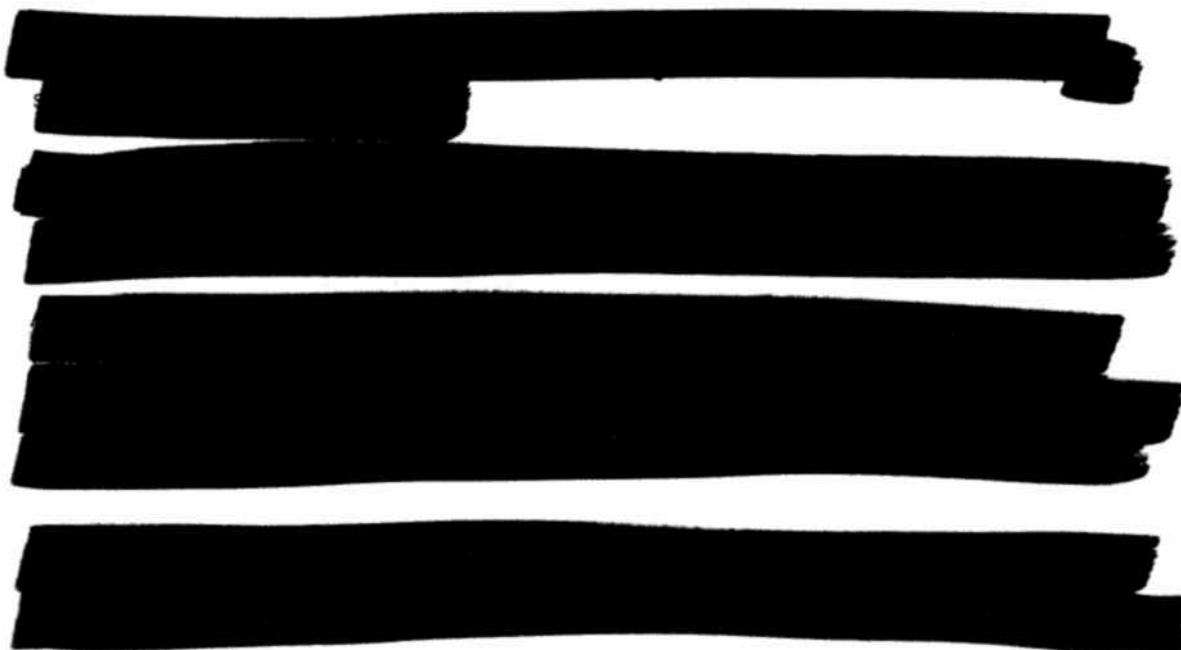
Den anden sag drejede sig om en naturaliseret dansk statsborger, der efterfølgende blev dømt for i forbindelse med sin ansøgning om dansk indfødsret at have gjort brug af et falsk nationalitetspas og en falsk identitet.

Byretten fandt ikke, at der var oplyst omstændigheder om den pågældendes forhold, herunder personlige forhold, der kunne begrunde, at vedkommende ikke skulle frakendes indfødsretten. Dommen blev ikke anket.

4. Sammenfatning

Som gennemgået ovenfor forudsætter tab af dansk indfødsret, hvad enten dette sker ved fortabelse ex lege eller som følge af en domstolsafgørelse om frakendelse, som udgangspunkt, at den pågældende ikke derved bliver statsløs.

Undtagelsen hertil er tilfælde, hvor en person ved dom frakendes dansk indfødsret som følge af svig udvist i forbindelse med opnåelse af dansk indfødsret.

Dato: 23. januar 2007
Kontor: Indfødsretskontoret
J.nr.: 2006/303-31
Sagsbeh.: CVE

Udredning vedrørende dobbelt statsborgerskab samt mulighederne for at justere praksis med henblik på at begrænse dobbelt statsborgerskab

1. Indledning

Den 8. december 2005 indgik regeringspartierne Venstre og Det Konservative Folkeparti med Dansk Folkeparti en aftale om indfødsret. Ved aftalen fastlægges de generelle retningslinjer for integrationsministerens udarbejdelse af lovforslag om indfødsrets meddelelse (naturalisation). Det blev som led i aftalen besluttet, at der skulle iværksættes en udredning af rækkevidden af De Forenede Nationers Konvention af 30. august 1961 om begrænsning af statsløshed samt af mulighederne for at justere praksis med henblik på at begrænse dobbelt statsborgerskab.

Nærværende notat har til formål at opfylde aftalen for så vidt angår beslutningen om en udredning af mulighederne for at justere praksis med henblik på at begrænse dobbelt statsborgerskab.

For så vidt angår udredningen af rækkevidden af De Forenede Nationers Konvention af 30. august 1961 om begrænsning af statsløshed henvises til Integrationsministeriets notat af 21. december 2006 herom.

I det følgende gennemgås gældende dansk lovgivning på området, internationale forpligtelser, udenlandsk lovgivning samt dansk praksis med henblik på en vurdering af, om der kan ske justeringer af praksis på området. Endelig foretages en sammenfatning af de gennemgåede emner.

2. Det retlige grundlag

Begrebet dobbelt statsborgerskab anvendes, hvor en person har statsborgerret i to eller flere stater på samme tid. Personen har således rettigheder og pligter i forhold til mere end én stat, i det omfang som følger af de pågældende staters lovgivning.

Det tilkommer suverænt den enkelte stat at fastlægge regler for, hvem der er dens statsborgere. Staten kan således fastsætte regler for erhvervelse og fortabelse af statsborgerskab, men staten har ingen indflydelse på, om en person opnår statsborgerskab i en anden stat.

En stat kan stille krav om, at nye statsborgere giver afkald på hidtidigt statsborgerskab, men staten har ingen indflydelse på, om det er muligt for de pågældende at blive løst fra det hidtidige statsborgerskab. Denne afgørelse tilkommer alene den pågældende statsborgerretstat.

Dobbelt statsborgerskab kan således opstå, både hvor en person automatisk opnår statsborgerskab i flere lande i henhold til de pågældende landes nationale lovgivning, og hvor en person efterfølgende opnår statsborgerskab i et andet land uden at blive løst fra sit hidtidige statsborgerskab.

2.1. Dansk ret

Det er et grundlæggende princip i dansk lovgivning på statsborgerretsområdet, at dobbelt statsborgerskab skal begrænses så vidt muligt.

Efter grundlovens § 44 kan ingen udlænding opnå indfødsret uden ved lov. Kompetencen til at meddele statsborgerskab ved naturalisation er således henlagt til Folketinget.

Statsborgerretsområdet reguleres desuden af lov om indfødsret, jf. lovbekendtgørelse nr. 422 af 7. juni 2004 om dansk indfødsret (i det følgende benævnt indfødsretsloven).

Indfødsretslovens regler suppleres af de retningslinjer for naturalisation, som fastlægges ved en aftale indgået af et flertal i Folketinget. De gældende retningslinjer er fastlagt i aftale af 8. december 2005, jf. cirkulæreskrivelse nr. 9 af 12. januar 2006 om naturalisation (i det følgende benævnt indfødsretsaf-talen).

Reglerne i indfødsretsloven og indfødsretsaf-talen sigter mod at opfylde det grundlæggende princip om begrænsning af dobbelt statsborgerskab. Dette sker dels ved hjælp af regler i indfødsretsloven om fortabelse af dansk indfødsret i tilfælde af opnåelse af statsborgerskab i et andet land, dels ved hjælp af regler i indfødsretsaf-talen om, at personer, der ønsker at erhverve dansk indfødsret ved naturalisation, som udgangspunkt skal opgive deres hidtidige statsborgerskab.

Trods dette accepterer Danmark i flere sammenhænge, at personer med dansk indfødsret samtidig er i besiddelse af statsborgerskab i et eller flere lande, jf. nærmere nedenfor.

I det følgende gennemgås de regler i henholdsvis indfødsretsloven og indfødsretsaf-talen, der vedrører dobbelt statsborgerskab.

2.1.1. Lov om dansk indfødsret, jf. lovbekendtgørelse nr. 422 af 7. juni 2004 (indfødsretsloven)

Dansk rets grundlæggende målsætning om begrænsning af dobbelt statsborgerskab kommer i indfødsretsloven til udtryk i to tilfælde.

For det første følger det af indfødsretslovens § 7, stk. 1, nr. 1-2, at dansk indfødsret fortabes af den, der erhverver fremmed statsborgerret efter ansøgning eller udtrykkeligt samtykke eller erhverver fremmed statsborgerret ved at indtræde i offentlig tjeneste i et andet land. En sådan fortabelse har også virkning for den pågældendes ugifte barn under 18 år, med mindre barnets anden forælder vedbliver at være dansk og har del i forældremyndigheden over barnet, jf. lovens § 7, stk. 1 nr. 3.

For det andet følger det af indfødsretslovens §§ 3-4 (der gælder for nordiske statsborgere samt personer, der tidligere har erhvervet dansk indfødsret ved fødslen), at ved erhvervelse af dansk indfødsret er det en betingelse, at den, der afgiver erklæring, godtgør, at den pågældende derved mister sit statsborgerskab i andre stater, jf. lovens § 4 A, stk. 1. Kravet om dokumentation for tab af hidtidigt statsborgerskab gælder også for børn, der omfattes af en eller begge forældres erhvervelse af dansk indfødsret ved erklæring, jf. lovens § 5, stk. 2. Såfremt dokumentationskravet ikke er opfyldt, kan en erklæring om erhvervelse af dansk indfødsret afvises af den relevante myndighed, jf. lovens § 4 A, stk. 4. Den pågældende ansøger må herefter henvises til at søge dansk indfødsret ved naturalisation, i hvilken forbindelse der tillige stilles krav om afkald på hidtidigt statsborgerskab, jf. nærmere nedenfor.

På trods af ovenstående bestemmelser kan erhvervelse af dobbelt statsborgerskab efter dansk ret ske i tilfælde, hvor en person erhverver dansk indfødsret, uanset at denne samtidig opnår eller i forvejen er i besiddelse af statsborgerskab i en anden stat.

Det følger således af indfødsretslovens § 1, at et barn erhverver dansk indfødsret ved fødslen, hvis faderen eller moderen er dansk. Er forældrene ikke gift, og er kun faderen dansk, bliver barnet dog kun dansk, hvis det fødes i Danmark, jf. lovens § 1, stk. 1, 2. pkt. Dette gælder, uanset om barnet samtidig opnår statsborgerskab i et andet land, f.eks. ved at den ene af forældrene er udenlandsk, eller ved at barnet fødes i udlandet.

Erhvervelse af dansk indfødsret som følge af forældrenes indgåelse af ægteskab (legitimation), jf. indfødsretslovens § 2, eller erhvervelse af dansk indfødsret ved adoption, jf. indfødsretslovens § 2 A, har efter indfødsretsloven ingen konsekvenser for den pågældendes eventuelle hidtidige statsborgerskab, hvorfor dobbelt statsborgerskab tillige kan opstå i disse tilfælde.

2.1.2. Aftale af 8. december 2005 om indfødsret, jf. cirkulæreskrivelse nr. 9 af 12. januar 2006 om nye retningslinjer for naturalisation (indfødsretsaf-talen)

Dansk rets grundlæggende princip om at undgå dobbelt statsborgerskab kommer desuden til udtryk i indfødsretsaf-talen.

Det følger af § 4, stk. 1, i indfødsretsaf-talen, at det er en forudsætning for optagelse på et lovforslag om indfødsrets meddelelse, at ansøgeren er indforstået med at give afkald på sit hidtidige statsborgerskab. Hvis ansøgeren ikke automatisk mister sit hidtidige statsborgerskab ved naturalisationen, stilles der krav om løsning fra det hidtidige statsborgerskab som betingelse for erhvervelsen af dansk indfødsret, jf. aftalens § 4, stk. 1, 2. pkt.

Af indfødsretsaftalens § 4, stk. 2, fremgår imidlertid, at krav om løsning ikke stilles over for

- personer med flygtningestatus i Danmark,
- personer fra lande, hvor det erfaringsmæssigt er umuligt eller forbundet med overordentligt store vanskeligheder at blive løst fra statsborgerskab,
- personer, der har fået afslag på løsning fra deres hidtidige statsborgerskab, eller
- personer, der kan dokumentere at have gjort et seriøst, men forgæves forsøg på at blive løst fra det hidtidige statsborgerskab,

hvorfor dobbelt statsborgerskab i disse tilfælde kan opstå i forbindelse med erhvervelse af dansk indfødsret ved naturalisation.

2.2. International ret

Statsborgerretsområdet i Danmark reguleres tillige af de internationale konventioner vedrørende statsborgerret, som Danmark har tiltrådt. I det følgende gennemgås de konventioner, som helt eller delvist vedrører dobbelt statsborgerskab.

2.2.1. Europarådets konvention af 6. maj 1963 om begrænsning af tilfælde af dobbelt statsborgerret og værnepligt for personer med dobbelt statsborgerret

Danmark ratificerede konventionen den 16. november 1972.

Konventionen er desuden ratificeret af Belgien, Frankrig, Holland, Irland, Italien, Luxembourg, Norge, Spanien, Storbritannien, Sverige og Østrig.

Intentionerne i konventionen er udtryk for den holdning til dobbelt statsborgerskab, der på tidspunktet for konventionens tilblivelse herskede i de fleste vesteuropæiske lande. Konventionens bestemmelser indeholder en forpligtelse for de kontraherende stater til at begrænse tilfælde af dobbelt statsborgerskab.

Efter konventionens artikel 1 mister en myndig person sin hidtidige statsborgerret i en kontraherende stat, hvis den pågældende af egen fri vilje opnår statsborgerret i en anden kontraherende stat. Fortabelsen gælder tillige den pågældendes mindreårige barn.

Fortabelsen af statsborgerret gælder endvidere en umyndig person, såfremt den nationale lovgivning i den pågældendes hidtidige statsborgerretsland tillader dette, og den pågældende er blevet behørigt repræsenteret, jf. artikel 1, stk. 2.

Efter konventionens artikel 2 kan en person, der har statsborgerret i flere kontraherende stater, give afkald på sin statsborgerret i en af de kontraherende stater, såfremt den pågældende i 10 år har haft fast bopæl uden for den pågældende stat.

Konventionens artikel 1 og 2 er i dansk ret opfyldt ved §§ 7 og 9 i indfødsretsloven. Forpligtelserne efter konventionen gælder alene i forhold til de medkontraherende stater, men Fol-

ketinget har besluttet, at principperne vedrørende dobbelt statsborgerskab også skal anvendes i forhold til andre stater end dem, der har ratificeret konventionen. Indfødsretslovens §§ 7 og 9 gælder således for alle danske statsborgere, der erhverver eller ønsker at erhverve fremmed statsborgerskab.

Konventionens artikel 4 tillader, at de kontraherende stater i videre omfang begrænser dobbelt statsborgerskab. Det kan ske enten ved den nationale lovgivning eller ved traktat, konvention eller overenskomst indgået mellem to eller flere af de kontraherende parter.

2.2.2. Europarådets konvention af 6. november 1997 om statsborgerret

Den europæiske konvention af 6. november 1997 om statsborgerret blev ratificeret af Danmark den 24. juli 2002.

Konventionen er desuden ratificeret af Albanien, Armenien, Bulgarien, Holland, Island, Makedonien, Moldova, Portugal, Rumænien, Slovakiet, Sverige, Tjekkiet, Tyskland og Ungarn.

Konventionen samler, supplerer og udbygger de internationale konventioner om statsborgerret, der eksisterede på tidspunktet for konventionens tilblivelse, og har blandt andet til formål at fastsætte visse internationale principper og standarder på området.

Konventionen fastslår som nogle af sine afgørende principper, at enhver har ret til at besidde statsborgerskab, at statsløshed skal undgås, og at ingen vilkårligt skal kunne fratages sin nationalitet.

Konventionen indeholder i artikel 7 en udtømmende opregning af de tilfælde, hvor en kontraherende stat kan fratage en person dennes statsborgerskab.

Efter konventionens artikel 7, stk. 1, må en kontraherende stat således ikke fastsætte nationale regler om tab af statsborgerskab, undtagen i følgende tilfælde:

- hvis personen frivilligt erhverver fremmed statsborgerskab
- hvis personen frivilligt går i fremmed militærtjeneste,
- hvis personen har fast bopæl i udlandet og mangler reel tilknytning til Danmark
- hvis personen ved adoption opnår fremmed statsborgerskab
- hvis et mindreårigt barn ikke længere opfylder de nationale betingelser, som førte til barnets erhvervelse af indfødsret.
- hvis indfødsretten er opnået gennem bedragerisk handlemåde, urigtige oplysninger eller fortielse af relevante forhold fra ansøgerens side, eller
- hvis personen handler på en måde, som er til alvorlig skade for den kontraherende stats vitale interesser.

Ud over de i artikel 7 nævnte tilfælde må de kontraherende stater efter konventionen ikke fratage en person dennes statsborgerskab, hvis det medfører, at personen derved bliver statsløs. Kun hvor statsborgerskabet er opnået ved svig, må de kontraherende stater indføre regler om fortabelse af statsborgerskab, selvom personen derved bliver statsløs, jf. artikel 7, stk. 3.

Endvidere må frakendelse af statsborgerskab ikke medføre, at den pågældendes børn derved mister deres statsborgerskab, jf. artikel 7, stk. 2, bortset fra tilfælde, hvor frakendelse sker på grund af svig.

Konventionen vedrører i høj grad også problematikken om dobbelt statsborgerskab. Konventionen accepterer medlemsstaternes forskellige syn på spørgsmålet om dobbelt statsborgerskab. Konventionen anerkender således, at det er den enkelte stats frie afgørelse, hvilke konsekvenser den pågældende stat i sin nationale lovgivning drager af den omstændighed, at dens statsborgere erhverver eller er i besiddelse af statsborgerskab i et andet land. Konventionen lægger endvidere op til, at staterne i en række tilfælde i videre omfang end hidtil kan tillade dobbelt statsborgerskab.

Efter konventionen skal en kontraherende stat acceptere dobbelt statsborgerskab i tilfælde, hvor statsborgerretten erhverves automatisk ved fødsel eller ægteskab, jf. konventionens artikel 14. Denne bestemmelse er opfyldt ved indfødsretslovens §§ 1-2 A.

I andre tilfælde, hvor sammenstød af to nationale statsborgerretslovgivninger muliggør dobbelt statsborgerskab, er de enkelte stater frit stillede med hensyn til, om dobbelt statsborgerskab i de enkelte tilfælde skal accepteres eller ikke. Det følger således af konventionens artikel 15, at en kontraherende stat kan fastsætte regler om, hvorvidt statsborgere, som erhverver eller er i besiddelse af statsborgerskab i en anden stat, bevarer eller fortaber deres statsborgerskab i den kontraherende stat, samt regler om, hvorvidt erhvervelse eller bevarelse af statsborgerskab er betinget af afkald på eller fortabelse af fremmed statsborgerskab.

Det følger også af konventionen, at en stat ikke må gøre meddelelse af statsborgerskab betinget af afkald på det hidtidige statsborgerskab, hvis et sådant afkald ikke er muligt eller ikke med rimelighed kan kræves, jf. konventionens artikel 16. Denne artikel er opfyldt ved § 4 i indfødsretsloven.

Bestemmelsen i artikel 16 søger at sikre, at en person ikke er forhindret i at opnå eller bevare et statsborgerskab, fordi det er vanskeligt eller umuligt at blive løst fra et andet statsborgerskab. Hvis der eksisterer sådanne urimelige faktuelle eller lovmæssige krav, må disse vurderes i hvert enkelt tilfælde af den nationale myndighed i det land, hvori den pågældende person søger statsborgerskab. For eksempel kan flygtninge ikke generelt forventes at kunne vende tilbage til deres oprindelsesland eller anmode om bistand fra dette lands konsulære repræsentationer med henblik på løsning fra sit statsborgerskab i det pågældende land.

Konventionen kan anvendes ved siden af Europarådets konvention af 6. maj 1963 om begrænsning af tilfælde af dobbelt statsborgerret og værnepligt for personer med dobbelt statsborgerret. Principperne heri, som den danske lovgivning i øvrigt bygger på for så vidt angår spørgsmålet om dobbelt statsborgerskab, kan således videreføres fuldt ud.

2.2.3. De Forenede Nationers Konvention af 20. november 1989 om barnets rettigheder.

Danmark har ratificeret konventionen den 18. august 1991.

191 lande har tiltrådt konventionen, herunder samtlige medlemslande i EU.

Det følger af konventionens artikel 7, stk. 1, at ethvert barn fra fødslen har ret til at opnå et statsborgerskab, og at de kontraherende stater skal sikre, at denne ret sikres gennemført i national lovgivning, især hvis barnet ellers ville blive statsløst.

Konventionens artikel 7 er gennemført i dansk ret ved indfødsretsaftalens § 17.

Det følger videre af konventionens artikel 8, at deltagerstaterne påtager sig at respektere barnets ret til at bevare sin identitet, herunder statsborgerskab, navn og familieforhold, som anerkendt af loven og uden ulovlig indblanding.

Deltagerstaterne skal respektere og sikre de rettigheder, som et barn har ifølge konventionen, men staten skal tillige respektere det ansvar og de rettigheder og pligter, som barnets forældre, værger eller andre personer med juridisk ansvar for barnet har, til på en måde, der svarer til den løbende udvikling af barnets evner, at yde passende vejledning og støtte til barnet i udøvelsen af rettighederne.

2.2.4. Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK) er inkorporeret i dansk ret i 1992, jf. lovbekendtgørelse nr. 750 af 19. oktober 1998.

Konventionen er tiltrådt af 46 lande, herunder samtlige medlemslande i EU.

Retten til et statsborgerskab er ikke som sådan omfattet af konventionen, men Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol har i sagen Karassev og familie mod Finland (admissibilitetsafgørelse af 12. januar 1999) taget stilling til spørgsmålet om, hvorvidt EMRK artikel 8, hvorefter enhver har ret til respekt for sit privatliv og familieliv, sit hjem og sin korrespondance, indebærer en ret til at opnå statsborgerskab.

Sagen drejede sig blandt andet om, hvorvidt finske myndigheders afslag på at give en statsløs person født i Finland af forældre, der var statsborgere i det tidligere Sovjetunionen, finsk statsborgerskab, måtte anses for at udgøre en krænkelse af EMRK artikel 8. Domstolen bemærkede i afgørelsen, at "retten til at opnå en bestemt nationalitet ikke er sikret ved EMRK eller dens protokoller". I afgørelsen anføres dog videre, at "selv om en ret til statsborgerskab

ikke som sådan er sikret ved EMRK eller dens protokoller, udelukker domstolen ikke, at et vilkårligt afslag på statsborgerskab under visse omstændigheder vil kunne rejse spørgsmål i forhold til artikel 8 i EMRK på grund af et sådant afslags indvirkning på den pågældendes privatliv.”

I den konkrete sag var det imidlertid domstolens vurdering, at de finske myndigheders afgørelse om ikke at meddele den pågældende statsborgerskab ikke var vilkårlig på en sådan måde, at det kunne rejse spørgsmål i forhold til artikel 8 i EMRK. Domstolen fandt endvidere ikke, at konsekvenserne af afslaget på at anerkende klager som finsk statsborger, hverken alene eller sammenholdt med selve afslaget, kunne anses for "tilstrækkeligt alvorlige" ("sufficiently serious") til at rejse spørgsmål i forhold til artikel 8 i konventionen. Domstolen afviste på denne baggrund denne del af klagen som åbenbart ubegrundet.

I de senere admissibilitetsafgørelser Slivenko m.fl. mod Letland (afgørelse af 23. januar 2002) og Ismet Kuduzovic mod Slovenien (afgørelse af 17. maj 2005), gentager domstolen, at EMRK og dens protokoller ikke sikrer en ret til statsborgerskab, selv om en vilkårlig nægtelse af statsborgerskab under visse omstændigheder vil kunne udgøre et indgreb i de rettigheder, der er sikret ved artikel 8 i EMRK.

2.2.5. Andre landes lovgivning

Holdningerne omkring dobbelt statsborgerskab har ændret sig i nyere tid, særligt i Europa. Dette hænger blandt andet sammen med større bevægelighed mellem landene, der giver sig udslag i sammenstød mellem forskellige nationale lovgivninger. Hertil kommer ændringer i national lovgivning som følge af større ligestilling mellem mænd og kvinder, hvilket har betydet, at børn, der fødes i ægteskaber mellem personer af forskellig nationalitet, i dag som udgangspunkt bliver født som dobbelte statsborgere. Endvidere har udviklingen på flygtningeområdet i de senere år betydet, at et stigende antal personer har fået nyt statsborgerskab, uden at der er stillet krav om løsning fra det hidtidige statsborgerskab. Dette har samlet ført til en international tendens til i stigende grad at acceptere dobbelt statsborgerskab.

Blandt lande, der accepterer dobbelt statsborgerskab kan nævnes, Australien, Belgien, Canada, Finland, Irland, Island, Schweiz, Storbritannien, Sverige og USA.

Blandt lande, der som udgangspunkt ikke accepterer dobbelt statsborgerskab kan nævnes Holland, Tyskland og Norge. Disse lande accepterer dog f.eks. dobbelt statsborgerskab erhvervet automatisk ved fødsel.

Efter hollandsk statsborgerretlig lovgivning stilles der krav om løsning fra et hidtidigt statsborgerskab, medmindre den pågældende

- automatisk mister sit hidtidige statsborgerskab
- først kan blive løst, når den pågældende er blevet hollandsk statsborger (i hvilket tilfælde den pågældende pålægges at blive løst, når muligt),
- er gift eller lever i registreret partnerskab med en hollandsk statsborger,
- er flygtning,
- har boet i Holland, De Nederlandske Antiller eller Aruba i mindst 5 sammenhængende år, før den pågældende blev 18 år,
- ikke kan pålægges at kontakte sit hjemlands myndigheder,
- har særlige objektive grunde til ikke at ville lade sig løse fra hidtidigt statsborgerskab,
- er statsborger i et land, der ikke anerkendes af Holland,
- for at blive løst fra sit hidtidige statsborgerskab skal betale en stor sum penge til sit hidtidige statsborgerretsland,
- ved at lade sig løse fra hidtidigt statsborgerskab må opgive en eller flere rettigheder, og dette medfører et alvorligt økonomisk tab for den pågældende, eller
- først kan blive løst fra sit hidtidige statsborgerskab efter at have aftjent værnepligt.

Hvis en løsningsforpligtelse er blevet pålagt en naturaliseret person, kan denne frakendes sit hollandske statsborgerskab, hvis den pågældende ikke har levet op til løsningsforpligtelsen. En afgørelse herom træffes af ressortministeren med mulighed for domstolsprøvelse. Der stilles ikke løsningskrav over for mindreårige.

Efter norsk statsborgerretlig lovgivning stilles der krav om løsning fra hidtidigt statsborgerskab, medmindre det ikke er retligt eller praktisk muligt eller af andre grunde fremstår som urimeligt. Hvis løsning først kan ske, efter at personen har opnået norsk statsborgerskab, skal løsning være dokumenteret inden for et år efter, at personen er meddelt norsk statsborgerskab. I tilfælde, hvor løsning først kan ske, når personen opnår en bestemt alder, skal personen inden et år fra opnåelse af denne alder dokumentere at være blevet løst. Dette gælder tillige for børn. Hvis en naturaliseret person ikke lever op til en pålagt løsningsforpligtelse, kan den pågældendes norske statsborgerskab frakendes. Denne ordning blev indført som noget nyt i Norge i september 2006. Frakendelse sker ved administrativ afgørelse, der kan påklages til det norske Utlendingsnemda, der er et politisk uafhængigt forvaltningsorgan, ledet af en række nævnsledere, der opfylder kravene til at blive dommere.

Efter tysk statsborgerretlig lovgivning stilles der som udgangspunkt krav om løsning fra hidtidigt statsborgerskab, medmindre der er tale om

- personer, der er statsborgere i et EU-land,
- personer, der er statsborgere i et land, hvor løsning er umuligt eller forbundet med urimelige vilkår,
- personer, der har fået afslag på løsning,
- personer, der er flygtninge

- ældre personer, hvor opnåelsen af dobbelt statsborgerskab er den eneste hindring for, at de kan blive tyske statsborgere, og hvor løsningsprocessen indebærer urimelige besværligheder for vedkommende, samt hvor et afslag på tysk statsborgerskab vil være særligt bebyrdende for vedkommende,
- hvor løsning fra personens hidtidige statsborgerskab vil medføre væsentlige ulemper, der ligger ud over tab af civile rettigheder, herunder særligt hvor løsning vil medføre økonomiske ulemper eller ulemper relateret til fast ejendom, eller
- hvor løsning fra hidtidigt statsborgerskab er betinget af, at den pågældende aftjener sin værnepligt i det pågældende land, og hvor den pågældende har haft hovedparten af sin skolegang i en tysk skole og er opvokset i Tyskland.

Personen skal være løst fra sit hidtidige statsborgerskab senest på tidspunktet for naturalisationen. Kravet om løsning gælder også for mindreårige.

3. Dansk praksis

3.1. Håndhævelse af indfødsretslovens regler om fortabelse af dansk indfødsret

Mulighederne for effektivt at kunne håndhæve bestemmelsen i indfødsretslovens § 7 om fortabelse af dansk indfødsret ved erhvervelse af fremmed statsborgerret efter ansøgning eller udtrykkeligt samtykke eller ved at indtræde i offentlig tjeneste i et andet land afhænger af, i hvilket omfang de danske myndigheder får underretning om, at danske statsborgere har erhvervet et udenlandsk statsborgerskab.

Internationale regler på området indeholder ingen forpligtelse for medlemslandene til at udveksle oplysninger om tilfælde, hvor en statsborger i et medlemsland erhverver statsborgerskab i et andet medlemsland. Der findes i artikel 24 i Europarådets konvention af 6. november 1997 om statsborgerret en bestemmelse om, at en kontraherende stat kan erklære, at man vil informere en anden kontraherende stat, som har afgivet samme erklæring, om, at en statsborger frivilligt har erhvervet statsborgerret i landet. Efter bestemmelsen kan erklæringen til enhver tid tilbagekaldes. Endnu har ingen lande afgivet en sådan erklæring.

Med henblik på at kunne konstatere, om en person har fortabt sin danske indfødsret i medfør af indfødsretslovens § 7, har Danmark gennem årene uformelt indgået aftaler med en række lande om gensidig udveksling af oplysninger om statsborgeres erhvervelse af et nyt statsborgerskab. Den internationale tendens til i højere grad at acceptere dobbelt statsborgerskab kan imidlertid medføre vanskeligheder med at opretholde et sådant samarbejde.

En anden måde at konstatere, om danske statsborgere har erhvervet statsborgerskab i et andet land, er knyttet til pasudstedelse. Ved ansøgning om udstedelse og fornyelse af dansk nationalitetspas skal ansøgeren oplyse, om den pågældende er eller har været statsborger i et andet land. Dette gælder også ansøgere bosat i udlandet. Hertil kommer, at de danske ambassader i udlandet løbende bliver kontaktet af danske statsborgere, som har erhvervet et fremmed statsborgerskab.

Integrationsministeriet modtager på den baggrund jævnligt oplysninger om personer, som muligvis har fortabt dansk indfødsret i medfør af indfødsretslovens § 7. Integrationsministeriet iværksætter undersøgelser i de enkelte sager, og konstateres det, at den pågældende har fortabt dansk indfødsret, giver ministeriet efter forudgående partshøring meddelelse herom til Det Centrale Personregister og Rigspolitichefens Udlændingepasregister.

3.2. Håndhævelse af indfødsretsaftalens krav om afkald på hidtidigt statsborgerskab ved erhvervelse af dansk indfødsret ved naturalisation

Den indledende behandling af ansøgninger om dansk indfødsret ved naturalisation varetages af Integrationsministeriet, der påser, om en ansøger opfylder betingelserne i indfødsretsaf-talen.

Som en del af denne indledende behandling kontrollerer Integrationsministeriet, at en ansø-ger har erklæret, at vedkommende er indstillet på at give afkald på hidtidigt statsborgerskab, jf. indfødsretsaf-talens § 4. Denne erklæring sker ved, at ansøgeren skriver under på et sær-ligt punkt herom i det fortrykte ansøgningsskema, der skal anvendes ved indgivelse af an-søgning om dansk indfødsret.

Har en ansøger ikke udfyldt det pågældende punkt, eller har den pågældende oplyst, at ved-kommende ikke ønsker at give afkald på hidtidigt statsborgerskab, meddeles den pågæl-dende som udgangspunkt afslag på ansøgningen om dansk indfødsret ved naturalisation.

Dette gælder dog ikke for personer med flygtningestatus, for personer fra lande, hvor det er-faringsmæssigt er umuligt eller forbundet med overordentligt store vanskeligheder at blive løst fra statsborgerskab, eller for personer, der har fået afslag på løsning eller forgæves har søgt sig løst fra et hidtidigt statsborgerskab, jf. indfødsretsaf-talens § 4, stk. 2. Såfremt så-danne personer opnår dansk indfødsret, informeres de om, at de muligvis er blevet dobbelte statsborgere samt, at spørgsmålet om, hvorvidt de har mistet deres hidtidige statsborger-skab ved erhvervelsen af dansk indfødsret, afhænger af lovgivningen i deres hidtidige stats-borgerretsland.

3.3. Håndhævelse af indfødsretslovens regler om dokumentation for tab af hidtidig statsborgerret ved erhvervelse af dansk indfødsret ved erklæring

Erhvervelse af dansk indfødsret ved erklæring kan ske for nordiske statsborgere og for per-soner, der tidligere har erhvervet dansk indfødsret ved fødslen, jf. indfødsretslovens §§ 3-4.

Kompetencen til at træffe afgørelse i sager vedrørende erhvervelse af dansk indfødsret ved erklæring er tillagt statsforvaltningerne (tidligere statsamterne), jf. indfødsretslovens § 3, stk. 1.

Håndhævelse af bestemmelsen i indfødsretsloven § 4 A, hvorefter erhvervelse af dansk ind-fødsret ved erklæring i medfør af lovens §§ 3-4 alene kan ske, såfremt det godtgøres, at den pågældende derved mister sit statsborgerskab i andre stater, sker i forbindelse med statsfor-valtningernes sagsbehandling.

Statsforvaltningerne påser således, at kravet om dokumentation for tab af hidtidigt statsborgerskab er opfyldt. I praksis administrerer statsforvaltningerne efter en oversigt, udarbejdet af Integrationsministeriet. Oversigten opregner de lande, hvis nationale lovgivning indeholder regler, hvorefter statsborgerskab fortabes ved erhvervelse af statsborgerskab i et andet land. Personer, der er statsborgere i disse lande, kan således erhverve dansk indfødsret ved erklæring, uden at de pågældende dokumenterer, at det oprindelige statsborgerskab fortabes ved erhvervelse af dansk indfødsret.

Hvis der ikke sker automatisk fortabelse, må den pågældende i stedet dokumentere ved brev eller lignende fra hjemlandet, at det oprindelige statsborgerskab fortabes ved erhvervelse af dansk indfødsret. Hvis statsforvaltningen konstaterer, at der efter det pågældende lands regler på statsborgerretsområdet ikke sker automatisk fortabelse, eller hvis fortabelse ikke kan dokumenteres på anden vis, må den pågældende henvises til at søge dansk indfødsret ved naturalisation.

For så vidt angår sager vedrørende britiske, canadiske og polske statsborgere, der er tidligere danske statsborgere, kan erhvervelse af dansk indfødsret alligevel ske ved erklæring på baggrund af aftaler indgået mellem Integrationsministeriet og de respektive landes ambassader om særlige løsningsprocedurer. I disse tilfælde udfærdiger statsforvaltningen i forbindelse med en ansøgning om erhvervelse af dansk indfødsret ved erklæring en særlig skrivelse, som ansøgeren medbringer til det pågældende lands ambassade. Der indledes herefter løsningsprocedurer i det pågældende land, og ambassaden giver efter endt løsning besked herom til Integrationsministeriet, hvorefter bevis for dansk indfødsret kan udstedes til ansøgeren.

Hvis en person erhverver dansk indfødsret ved erklæring, tilkommer indfødsretten tillige den pågældendes børn, medmindre det udtrykkeligt er angivet, at et barn ikke skal være omfattet af erhvervelsen, jf. indfødsretslovens § 5, stk. 1. Det er en betingelse for, at et barn kan blive omfattet af erhvervelsen af dansk indfødsret, at det godtgøres, at barnet ved erhvervelsen mister sit hidtidige statsborgerskab, medmindre den anden af barnets forældre fortsat har statsborgerskab dér og ligeledes har del i forældremyndigheden.

